

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/70/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200657
Dátum vydania rozhodnutia: 28.09.2017
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200657.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1. Opálové bane Dubník a.s., so sídlom Červenica 148, 082 07 Červenica, IČO: 36 472 395, 2. I. I., bytom E. XX, D. L. E., obaja právne zastúpení JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom so sídlom Žižkova 6, Košice, proti žalovaným: 1. Obvodný bankský úrad v Košiciach, so sídlom Timonova 23, Košice, 2. Hlavný bankský úrad, so sídlom Kammerhofská 25, Banská Štiavnica, za účasti: Opálové bane Libanka, s.r.o., so sídlom Floriánova 3201/12, Prešov, právne zastúpený JUDr. Františkom Komkom, advokátom so sídlom Hlavná 27, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného 1. zo dňa 19. novembra 2012, č. 741-3431/2012, o odvolaní žalobcov 1. a 2. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/44/2014-233 zo dňa 16. decembra 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/44/2014-233 zo dňa 16. decembra 2014 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom č. k. 1S/44/2014-233 zo dňa 16. decembra 2014 Krajský súd v Prešove zamietol žalobu žalobcov 1. a 2., ktorou sa domáhali zrušenia rozhodnutia žalovaného 1. zo dňa 19. novembra 2012, č. 741-3431/2012, ktorým tento rozhodol o povolení banskej činnosti pre spoločnosť Opálové bane Libanka, s.r.o.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd konštatoval, že žalobcovia v žalobe neuviedli také relevantné skutočnosti, ktorými by preukázali, že pri postupe a vydávaní napadnutého rozhodnutia mali byť

účastníkmi konania, a teda je potrebné ich považovať za opomenutých účastníkov konania.

Vyslovil, že z predloženého administratívneho spisu nepochybne vyplýva, čo nepopiera ani žalobca 1., že napadnuté rozhodnutie Obvodného banského úradu v Košiciach zo dňa 19. novembra 2012, č. 741-3431/2012 mu bolo doručené. Napriek skutočnosti, že na tomto rozhodnutí bola vyznačená právoplatnosť, žalobcovi 1. nič nebránilo v tom, aby predmetné rozhodnutie napadol odvolaním.

Právoplatnosť rozhodnutia znamená, že upravuje konečným spôsobom právne pomery účastníkov konania a túto skutočnosť musí každý rešpektovať. Právoplatnosť je teda vlastnosť rozhodnutia, ktorej existenciu podmieňuje všeobecný záujem na stabilite právnych vzťahov založených rozhodovacou činnosťou správnych orgánov.

Na to konštatoval, že vzhľadom na vydané rozhodnutia žalovaným 1. a následne aj žalovaným 2., ktoré citujú aj žalobcovia v žalobe, je bez akýchkoľvek pochybností, že žalobca 1. riadny opravný prostriedok, a teda odvolanie mal možnosť podať a namietať postup správneho orgánu tak, ako to namieta v žalobe. Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobca 1. nevyčerpal riadne opravné prostriedky, a preto mu postavenie opomenutého účastníka konania neprislúcha.

Ďalej uviedol, že z citovaného rozhodnutia žalovaného 1. zo dňa 19. novembra 2012 vyplýva, že toto bolo vydané podľa § 13 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe (ďalej len „zákon č. 51/1988 Zb.“), ktoré ustanovenie upravuje zabezpečovanie a likvidáciu starých bankých diel v odseku 1 tak, že zabezpečenie alebo likvidáciu starých bankých diel povoľuje obvodný banký úrad. So žiadosťou o povolenie predkladá organizácia aj plán zabezpečenia alebo likvidácie starých bankých diel a predpísanú dokumentáciu. Poukázal aj na odsek 2 cit. ustanovenia, v zmysle ktorého podrobnosti o pláne zabezpečenia a likvidácie a o postupe pri povoľovaní zabezpečenia a likvidácie starých bankých diel, ako aj náležitosti žiadosti a predpísanú dokumentáciu ustanoví slovenský banký úrad všeobecne záväzným právnym predpisom.

Zdôraznil, že ak žalobcovia tvrdia s poukazom na rozsudok tunajšieho súdu, že sú vlastníkami ústí štôlní, je potrebné v tejto súvislosti uviesť, že podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Zároveň vyslovil, že zo samotnej argumentácie žalobcov je nepochybné, že žalobcovia v čase vydania napadnutého rozhodnutia neboli v katastri nehnuteľnosti zapísaní ako vlastníci ústí štôlní, pretože rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 22. januára 2014 nadobudol právoplatnosť dňa 15. marca 2014 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/102/2012 nadobudol právoplatnosť 06. septembra 2013. Navyiac zo žaloby žalobcov je zrejmé, že svoje postavenie ako účastníkov konania vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu odvodzujú od posúdenia otázky dobývacieho priestoru tak, ako to podrobne popisali žalovaní vo vyjadrení k žalobe, pričom určenie dobývacieho priestoru, ktoré doteraz právoplatne skončené nie je, nemožno stotožňovať s bankovou činnosťou upravenou § 13 zákona č. 51/1988 Zb.

Dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného 1. nerieši otázku práva na dobývanie ložiska v dobývacom priestore Červenica, ale ochrany ložiska, ochrany zimovísk netopierov a bezpečnosti. Poukázal na tvrdenie žalovaných, že práce majú byť realizované v podzemí a nie na ústiach štôlní a žalobcovia v žalobe neuviedli žiadne námietky, ktoré by toto tvrdenie spochybnili. Podľa názoru súdu prvého stupňa je zrejmé, že žalobcom ide o určenie dobývacieho priestoru Červenica, ktorý sa týka žalobcov a spoločnosti Opáľové bane Libanka, s.r.o. Toto konanie je však samostatným konaním a s vydaním rozhodnutia podľa § 13 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. nie je kontinuálne spojené tak, že účastníci konania o určenie dobývacieho priestoru musia byť účastníkmi konania pri vydávaní rozhodnutia na zabezpečenie a likvidáciu starých bankých diel.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti po preskúmaní argumentácie žalobcov krajský súd konštatoval, že

vydaním napadnutého rozhodnutia žalovaného 1. nemôžu byť chránené záujmy alebo povinnosti žalobcov dotknuté a postavenie účastníka konania im nevyplýva ani z osobitného predpisu, teda zo zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rovnako sa súd prvého stupňa nestotožnil s názorom žalobcov, že sú vlastníkami ústí štôlní, pretože žalobca 1. investoval na základe predtým povolenej banskej činnosti na zabezpečenia starých banských diel nemalé finančné prostriedky, čím zrekonštruoval ústia štôlní, a čím mu malo vzniknúť vlastnícke právo k takémuto majetku. Takýto právny názor žalobcov vo vzťahu k vlastníckemu právu k ústiám štôlní je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, predovšetkým ustanoveniami Občianskeho zákonníka o vlastníckom práve a navyiac žalobcovia nepredložili žiaden rozsudok súdu, ktorý by im určil vlastnícke právo k zrekonštruovaným ústiám štôlní. Z uvedeného je teda zrejmé, že postavenie účastníkov správneho konania pri vydávaní rozhodnutia žalovaným 1. na zabezpečenie a likvidáciu starých banských diel podľa § 13 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. im neprislúcha.

Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1. a 2. v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a/ až f/ OSP, navrhujúc, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/44/2014-233 zo dňa 16. decembra 2014 zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného 1. zo dňa 19. novembra 2012, č. 741-3431/2012 zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Alternatívne žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne navrhli žalobcom priznať náhradu trov konania.

Namietali nesprávnosť záveru súdu prvého stupňa, ktorý vyslovil, že žalobca 1. nevyčerpal riadne opravné prostriedky, a teda mu neprislúcha postavenie opomenutého účastníka. Mali za to, že krajský súd pri skúmaní administratívneho spisu opomenul, že žalobca 1. na základe všeobecnej plnej moci splnomocnil podľa § 17 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) advokáta JUDr. Vladimíra Kotusa, ktorý na základe všeobecnej plnej moci vo veci správneho konania o povolenie banskej činnosti na zabezpečovanie starých banských diel začatého na základe žiadosti spoločnosti Opálové bane Libanka, s.r.o. substitučne splnomocnil Mgr. C. E. na nahliadnutie do spisu, vyhotovenie a prevzatie fotokópií z predmetného správneho spisu. Zdôraznili, že uvedenú skutočnosť bez akýchkoľvek pochybností preukazuje zápisnica napísaná dňa 26. októbra 2012 na Obvodnom banskom úrade v Košiciach. Ďalej uviedli, že z predmetnej zápisnice vyplýva, že žalobca 1. prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu predložil plnú moc na zastupovanie žalobcu 1. spolu so žiadosťou o rozhodnutie byť účastníkom konania a nahliadnutie do spisu a vyhotovenie fotokópií. Poukazujúc na § 25 správneho poriadku, namietali, že preskúmané rozhodnutie žalovaného 1. nemožno považovať do dnešného dňa za riadne doručené, preto je nesprávny aj záver súdu prvého stupňa, že žalobca 1. nevyčerpal riadne opravné prostriedky a postavenie opomenutého účastníka mu neprislúcha. V namietanom vadnom doručení preskúmaného rozhodnutia videli aj ďalšie pochybenia súdu prvého stupňa, ktorému vyčítali, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj vadu nesprávneho právneho posúdenia.

Ohľadom spôsobilosti žalobcov byť účastníkom konania o povolenie banskej činnosti pre spoločnosť Opálové bane Libanka, s.r.o. poukázali na § 18 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. obsahujúci legálnu definíciu účastníka konania o povolenie banskej činnosti a následne dali do pozornosti, že žalobca 1. je vlastníkom stavieb resp. nepochybne bolo preukázané jeho vlastnícke právo k nemalým investovaným finančným prostriedkom v súvislosti s parcelami č. XXX/X, XXX/X, XXX/XX a XXX/XX.. Zdôraznili, že stavby boli postavené na základe rozhodnutia o povolení banskej činnosti a Plánu zabezpečenia starých banských diel po ťažbe drahých opálov na lokalite Libanka I. I.. Pripomenuli, že ide najmä o prevádzkovú budovu, šatňu, štajgrovňu a práčku rúbaniny. Za účelovú označili argumentáciu žalovaných, že ide o nezákonne postavené stavby, nakoľko tieto boli postavené pred takmer desaťročím a žalovaným nič nebránilo domáhať sa odstránenia tzv. čiernych stavieb. Mali za nepravdivé tvrdenie, že vyššie uvedené stavby boli zriadené bez existencie práva na ich zriadenie. Ďalej uviedli, že otázkou existencie týchto stavieb sa mal krajský súd zaoberať ako predbežnou otázkou. Taktiež súdu prvého stupňa vyčítali, že z napádaného rozsudku nie je zrejmé, akými úvahami sa krajský súd riadil, aký skutkový stav zistil, a aké právne závery na základe akých právnych noriem aplikoval.

Zároveň poukázali na skutočnosť, že žalobca 2. bol v čase prebiehajúceho správneho konania žiadateľom o určenie dobývacieho priestoru Červenica, na čo v danom čase poukazoval, pričom rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/32/2011 zo dňa 19. decembra 2013 boli zrušené rozhodnutia žalovaných 1. a 2. a krajský súd prikázal pokračovať v správnom konaní so žalobcom 2. o určenie dobývacieho priestoru, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 08. februára 2014 a vykonateľnosť dňa 25. februára 2014, teda s ohľadom na uvedené mal byť účastníkom konania o povolení banskej činnosti pre Opálové bane Libanka s.r.o.

Rovnako tak súdu prvého stupňa vytykali nesprávnosť záveru, že žalobca 1. po doručení preskúmaného rozhodnutia po skončení prvostupňového správneho konania mohol a mal napadnúť predmetné rozhodnutie žalovaného 1. odvolaním. Zdôraznili, že napadnuté rozhodnutie nebolo doručené právnenému zástupcovi žalobcu 1. Mali za to, že s vysloveným tvrdením nekorešponduje ďalší postup správnych orgánov, keď žalovaný 1. zamietol žiadosť žalobcu 1. o obnovu konania s odôvodnením, že na tejto nie je verejný záujem.

V závere odvolania zdôraznili, že nesprávny postup správnych orgánov spočíval najmä v tom, že vo vzťahu k žalobcovi 1. rozhodli o jeho práve byť účastníkom konania až po meritórnom rozhodnutí o povolení banskej činnosti pre Opálové bane Libanka s.r.o., a to dňa 20. novembra 2012 rozhodnutím č. 740-3431/2012-I a vo vzťahu k žalobcovi 2. rozhodli bez toho, aby bol účastníkom predmetného správneho konania aj napriek tomu, že k predmetnému dobývaciemu priestoru Červenica mal sám podanú žiadosť o jeho pridelenie.

Žalovaný 1. vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcov zamietol a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/44/2014 zo dňa 16. decembra 2014 potvrdil. Za nesprávne označil tvrdenie žalobcov, že Mgr. C. E. predložila plnú moc na zastupovanie žalobcu 1. advokátom JUDr. Vladimírom Kotusom spolu so svojou substitučnou plnou mocou žalovanému 1. dňa 26. októbra 2012, a že táto skutočnosť vyplýva zo zápisnice z tohto dňa. Zdôraznil, že zo spisového materiálu vyplýva, že menovaná doložila len substitučnú plnú moc a v zápisnici sa neuvádza, že predložila plnú moc na zastupovanie žalobcu 1., ale, že predložila plnú moc na zastupovanie právneho zástupcu spoločnosti Opálové bane Dubník, JUDr. Vladimíra Kotusa. Preto žalovaný 2. žiadal od žalovaného 1. predloženie plnej moci žalobcu 1. pre JUDr. Kotusa, avšak tento mal k dispozícii len plnú moc z roku 2010 a aj to v inej veci. Žalovaný 2. teda v liste č. 278-310/2013 zo dňa 23. januára 2013 žiadal okrem iného žalobcu 1. aj o to, že ak chce konať v odvolacom konaní prostredníctvom právneho zástupcu, aby predložil písomné splnomocnenie na zastupovanie, avšak žalobca 1. požadovaný doklad nezaslal, z ktorého dôvodu žalovaný 2. rozhodnutie o odvolaní č. 278-536/2013 zo dňa 25. februára 2013 o žalobcovi 1. ako účastníkovi konania o povolení banskej činnosti pre organizáciu Opálové bane Libanka, s.r.o. zaslal len žalobcovi 1. a nie JUDr. Kotusovi. Žalovaný 1. listom č. 165-166/2014 zo dňa 03. marca 2014 doručil žalobcovi 1. napadnuté rozhodnutie č. 741-3431/2012 zo dňa 19. novembra 2012. Podľa tohto listu bolo rozhodnutie zaslané na vedomie aj JUDr. Kotusovi, hoci podľa názoru žalovaného 2. taká povinnosť z ničoho nevyplývala.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam, týkajúcim sa porušenia práv žalobcu 1. vyjadril presvedčenie, že jednoduchým osadením oceľových sietí v starých bankských dielach, čo je v podstate predmetom realizovaných opatrení, povolených napadnutým rozhodnutím, neboli žalobcovi 1. upreté žiadne práva, nakoľko situáciu dobre pozná, a aby sa oboznámil s konkrétnym spôsobom zabezpečenia nie je žiaduce, pretože čím menej ľudí o spôsobe zabezpečenia vie, tým môže byť účinnejšie.

Ďalej uviedol, že žalobca 1. sa stal účastníkom konania, ktorého výsledkom je napadnuté rozhodnutie, chybným procesným rozhodnutím žalovaného 1. vydaným po meritórnom rozhodnutí, na základe rozhodnutia žalovaného 2. zo dňa 25. februára 2013, č. 278-536/2013.

Následne konštatoval, že žalobca 1. je vlastníkom viacerých objektov v dobývacom priestore Dubník. Rovnako tak konštatoval, že tieto objekty sú zrejme nepovolené stavby, ku ktorým nikdy nebolo vedené stavebné konanie, ani vydané stavebné povolenie a vlastníkom pozemku k ich zriadeniu nedal súhlas.

Ohľadom námietky, spočívajúcej v tvrdení, že žalobca 1. mal byť účastníkom konania z dôvodu, že je vlastníkom ústí štôlní, uviedol, že ústie štôlnie je súčasťou štôlnie, ktoré ako také sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Žalobca 1. je evidovaný ako vlastník stavieb na ústí starých banských diel a nie ako vlastník časti starého banského diela, nakoľko takýto prevod vlastníctva nikdy nebol urobený a správa starých banských diel ako majetku Slovenskej republiky je v kompetencii Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky a nie žalobcu 1. Doplnil, že žalobca 1. bol v niektorých konaniach vedených pred žalovaným 1. účastníkom konania z dôvodu objektívnej existencie jeho majetku v chránenom ložiskovom území a v dobývacom priestore Červenica, avšak nie kvôli stavbám. Zdôraznil, že nie je pravdou, že stavby zriadené na halde Viliam boli postavené na základe rozhodnutia žalovaného 1. zo dňa 13. októbra 1998, č. 1118/511/98-1 o povolení banskej činnosti žalobcu 2. Samotné rozhodnutie a plán zabezpečenia tieto stavby ani nerieši a ani nespomína. Stavby zriadené žalobcom boli bez právneho titulu. Je tam použitý jeho materiál, ale nie sú to legálne stavby, čoho dôkazom je aj absencia projektovej dokumentácie, podľa ktorej údajne boli stavby povolené.

Napokon ku odvolacej námietke, že žalobca 1. bol účastníkom konania pri povoľovaní banskej činnosti podľa plánu zabezpečenia v dobývacom priestore Červenica pre Rudné bane, š.p., sa vyjadril, že uvedené je pravdou, avšak účastníkom nebol z dôvodu vlastníctva, ale z dôvodu, že bol nositeľom výnimiek Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a Rudnými baňami, š.p. bol uvedený ako dodávateľ navrhovanej činnosti. Napadnutým rozhodnutím však nebola povolená činnosť, ktorá by mohla mať vplyv na majetok žalobcu. Konanie o určenie dobývacieho priestoru na základe návrhu žalobcu 2. ešte stále prebieha a v súčasnosti je v štádiu odvolacieho konania. Táto skutočnosť a aj skutočnosť, že keby výsledkom tohto konania bolo určenie tohto dobývacieho priestoru pre žalobcu 2. nemajú, a ani nemôžu mať vplyv na uznanie žalobcu 2. za účastníka konania vo veci povoľovania banskej činnosti - zabezpečenia a likvidácie starých banských diel pre inú organizáciu.

Ďalej uviedol, že žalobca 2. nebol účastníkom správneho konania z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie sa týka riešenia ochrany ložiska, ochrany zimovísk netopierov a bezpečnosti a nemá súvis s právom na dobývanie ložiska, čo je základný inštitút dobývacieho priestoru podľa § 24 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. V závere vyjadrenia zdôraznil, že zabezpečenie starých banských diel je vecou verejného záujmu ochrany občanov, ochrany ložiska a ochrany prírody a krajiny, chránených minerálov a druhovej ochrany netopierov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov 1. a 2. nie je možné vyhovieť, hoci rovnako nie je namieste rozhodnutie krajského súdu potvrdiť.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve súdy preskúmajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. účastníkmi konania o povolenie banskej činnosti sú žiadateľ, fyzické a právnické osoby, ktorých práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť povolením dotknuté, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu, a obec, v územnom obvode ktorej sa má banská činnosť vykonávať.

V prejednávanej veci z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že Obvodný bankský úrad v Košiciach rozhodnutím č. 741-3431/2012 zo dňa 19. novembra 2012 povolil žiadateľovi Opálové bane Libanka, s.r.o. banskú činnosť na zabezpečenie starých bankských diel podľa overeného plánu zabezpečenia v dobývacom priestore „Červenica“ v kat. území V. s identifikačným číslom XXX XXX v okrese Prešov s číselným kódom XXX, v Prešovskom kraji s kódom X.

Žiadosťou zo dňa 26. októbra 2012 žalobcovia 1. a 2. požiadali o účasť v konaní o povolenie banskej činnosti a o nahliadnutie do spisu vo veci správneho konania o povolenie banskej činnosti, ktorá žiadosť bola odmietnutá do rozhodnutia žalovaného 1., či žalobca 1. je účastníkom konania. Rozhodnutím č. 741-3431/2012-1 zo dňa 20. novembra 2012 žalovaný 1. vyslovil, že žalobca 1. nie je účastníkom konania vo veci povolenia banskej činnosti pre žiadateľa Opálové bane Libanka, s.r.o., ktoré rozhodnutie bolo zrušené rozhodnutím žalovaného 2. zo dňa 25. februára 2013, č. 278-536/2013.

Následne žalobca 1. ako opomenutý účastník konania zaslal dňa 17. apríla 2013 žalovanému 2. návrh na obnovu konania ukončeného rozhodnutím žalovaného 1. zo dňa 20. novembra 2012, č. 741-3431/2012 spolu so žiadosťou o priznanie odkladného účinku, ktorý návrh bol postúpený správneho orgánu prvého stupňa, pričom tento listom č. 283-1565/2013 žalobcovi 1. oznámil, že na obnove konania nie je verejný záujem.

Rozhodnutím č. 165-166/2014-IV zo dňa 03. marca 2014, ktoré bolo žalobcovi 1. doručené dňa 07. marca 2014 žalovaný 1. rozhodol o vylúčení odkladného účinku rozhodnutia č. 741-3431/2012 zo dňa 19. novembra 2012 a listom z toho istého dňa žalobcovi 1. doručil preskúmané rozhodnutie č. 741-3431/2012 zo dňa 19. novembra 2012.

Správne súdnictvo je založené na generálnej klauzule vyjadrenej v ustanovení čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd; Občiansky súdny poriadok však negatívnou enumeráciou v ustanovení § 248 kvantitatívne zužuje rozsah rozhodnutí správnych orgánov podliehajúcich súdneho prieskumu. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov je potrebné mať na zreteli aj charakter napádaného rozhodnutia v zmysle ustanovení § 244 ods. 3, § 247 ods. 2 OSP, teda či ide o rozhodnutie, ktoré

- bolo vydané v správnom konaní,
- zakladá, mení alebo ruší oprávnenia a povinnosti fyzických a právnických osôb alebo sa priamo dotýka práv, právom chránených záujmov alebo povinností fyzických alebo právnických osôb,
- po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (odvolanie, rozklad) nadobudlo právoplatnosť.

Žalobou v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, a ktorým bol žalobca podľa svojho názoru ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1, ods. 2, § 250 ods. 4 OSP). To znamená, že žaloba má smerovať proti rozhodnutiu správneho orgánu druhého stupňa, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je preskúmaná v spojení s právoplatným rozhodnutím správneho orgánu druhého stupňa a ak rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa obsahuje rovnaké vady ako druhostupňové rozhodnutie, je možné ho zrušiť podľa ustanovenia § 250j ods. 2 OSP, ale vždy len v spojení s právoplatným druhostupňovým rozhodnutím, nie samostatne. Zákom stanovená podmienka vyčerpania riadnych opravných prostriedkov je namieste preto, aby súd nenahrádzal odvolací správny orgán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného správneho orgánu, zistil, že žalobcovia 1. a 2. podali žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného 1. Obvodného banského úradu v Košiciach č. 741-3431/2012 zo dňa 19. novembra 2012 o povolení banskej činnosti pre žiadateľa Opálové bane Libanka, s.r.o. Rozhodnutie obsahuje správne poučenie o opravnom prostriedku s tým, že proti rozhodnutiu je možné podať riadny opravný prostriedok (odvolanie) na Obvodný bankský úrad v Košiciach. Súčasne bolo správne uvedené, že až právoplatné rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve.

V tomto kontexte sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj odvolacou námietkou žalobcov, spočívajúcou v tvrdení, že preskúmané rozhodnutie žalovaného 1. nebolo do dnešného dňa riadne doručené, ktoré tvrdenie mala odôvodniť aj skutočnosť, že žalobca 1. v správnom konaní splnomocnil na základe všeobecnej plnej moci advokáta JUDr. Vladimíra Kotusa, ktorý následne substitučne splnomocnil Mgr. C. E. na nahliadnutie do spisu, vyhotovenie a prevzatie fotokópií z predmetného správneho spisu. Uvedenú námietku nemohol odvolací súd pokladať za dôvodnú, nakoľko administratívny spisový materiál spomínané plnomocenstvo, ktoré mal žalobca 1. udeliť advokátovi JUDr. Vladimírovi Kotusovi na zastupovanie v správnom konaní, neobsahuje. Menovaná Mgr. C. E. doložila len substitučnú plnú moc a ani zo zápisnice spísanej dňa 26. októbra 2012 pred žalovaným 1. nevyplýva, že predložila plnú moc na zastupovanie žalobcu 1., ale, že predložila plnú moc na zastupovanie JUDr. Vladimíra Kotusa ako právneho zástupcu spoločnosti Opálové bane Dubník, a.s. Spisový materiál obsahuje len plnú moc udelenú žalobcom 1. na zastupovanie advokátovi JUDr. Vladimírovi Kotusovi ešte v roku 2010, pričom táto mu bola udelená v inej právnej veci. Preto žalovaný 1. postupoval správne, keď preskúmané rozhodnutie doručil listom č. 165-166/2014 zo dňa 03. marca 2014 žalobcovi 1. a nie JUDr. Vladimírovi Kotusovi. Z označeného listu je zároveň zrejme, že napadnuté rozhodnutie bolo zaslané na vedomie aj JUDr. Vladimírovi Kotusovi.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom Krajského súdu v Prešove, že žalobca 1. v žalobe napadol prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému bolo možné podať opravný prostriedok - odvolanie. Nebola preto splnená základná podmienka konania pred súdom v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorá umožňuje preskúmať právoplatné rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Pri skúmaní otázky aktívnej legitímácie na strane žalobcu 2. je potrebné poukázať na § 18 zákona č. 51/1988 Zb., v zmysle ktorého účastníkmi konania o povolenie banskej činnosti sú žiadateľ, fyzické a právnické osoby, ktorých práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť povolením dotknuté, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu, a obec, v územnom obvode ktorej sa má banská činnosť vykonávať.

V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že v danom prípade neboli zistené skutočnosti odôvodňujúce záver, že žalobca 2. mal byť účastníkom správneho konania, nakoľko tento nie je osobou, ktorá by bola ako účastník správneho konania rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na

svojich právach podľa § 250 ods. 2 veta prvá OSP. S ohľadom na zistené skutočnosti žalobca 2. nie je v danom prípade aktívne legitimovanou osobou na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu.

Je preto potrebné prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa, že v prejednávanej veci ide o otázku povolenia banskej činnosti zabezpečovania starých banských diel za účelom ochrany ložiska a zimovísk netopierov, ktorá má byť vykonávaná žiadateľom Opáľové bane Libanka, s.r.o. v dobývacom priestore Červenica. Teda napadnutým rozhodnutím nemôžu byť dotknuté práva žalobcu 2., ktorý žiadal o pridelenie dobývacieho priestoru Červenica. Je nepochybné, že v danom prípade sa preskúmané rozhodnutie žalovaného 1. nezaoberá riešením otázky práva na dobývanie ložiska v dobývacom priestore Červenica.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci nie sú splnené nevyhnutné zákonné predpoklady na meritórne prejednanie veci v súdnom konaní, nakoľko vo vzťahu k žalobcovi 1. nebol naplnený základný predpoklad na postup podľa piatej časti OSP, teda aby išlo o prieskum rozhodnutia, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 OSP). Rovnako tak ohľadom žalobcu 2. je nútený konštatovať, že tento nie je oprávnenou osobou na podanie žaloby, keď preskúmané rozhodnutie žalovaného 1. nemá vplyv na jeho právnu pozíciu, t.j. jeho vydaním nedochádza k zmene jeho hmotnoprávneho postavenia. V právnej praxi totiž nestačí, ak sa vydané rozhodnutie dotkne konkrétnej osoby len nepriamo, napr. ekonomicky, nie však právne. Preto o podanej žalobe žalobcov nie je možné rozhodnúť pozitívne v ich prospech vo vzťahu k žalovanému 1.

Podľa § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil rozhodnutie krajského súdu a zároveň nevyhovujúce odvolaniu žalobcov 1. a 2., konanie zastavil z dôvodu, že neboli naplnené predpoklady na meritórne prejednanie veci v súdnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP v spojení s 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250d ods. 3 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 224 ods. 1 a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že žiadnemu účastníkovi ich náhradu nepriznal, pretože konanie bolo zastavené.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.

mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.